

Värna demokratin och rättsstaten

Europa är världens friaste kontinent, men flera av de friheter vi kommit att ta för givna är hotade. Flera medlemsstater inskränker rättsstaten och begränsar utrymmet för fria medier och civilsamhället, sätta fundamenten i en demokrati. Medborgares rättigheter kränks samtidigt som framförallt högerpopulistiska och extremistiska krafter växer sig starkare och korruptionen biter sig fast. Om denna utveckling tillåts fortsätta hotas i förhållningen hela EU-samarbetet, i och med att unionens demokratiska grundvalar och respekten för gemensamma regler undermineras.

Men vi kan vända denna utveckling och se till att Europa istället blir en ännu friare kontinent. Vi behöver stärka kontrollen av hur dessa värden respekteras i varje medlemsland, och länder som inte lever upp till de gemensamma värderingarna måste mötas av tydliga konsekvenser. Liberaler har vunnit flera delsegrar, dels genom den nya villkorsmekanismen, dels genom att situationen för rättsstatsprincipen i medlemsländerna granskas av EU-kommissionen. Liberalerna vill att medlemsländerna ska åläggas att tydligt redovisa vad de planerar att göra åt de brister som kommissionen pekat ut.

Villkorsmekanismen måste stärkas ytterligare så att alla inskränkningar av rättsstaten och demokratin får kännbara konsekvenser. EU ska inte vara en bankomat för auktoritära regeringar. Ekonomiskt stöd från EU:s gemensamma budget ska vara villkorat mot respekt för våra gemensamma värderingar, grundläggande fri- och rättigheter, demokrati, en fungerande rättsstat och nolltolerans mot korruption. Det land som inte följer de gemensamma reglerna får helt enkelt inte ta del av förmåerna. Ytterst måste det vara möjligt att dra in ett lands rösträtt i rådet.

Vi kan idag se att flera av de länder som blev EU-medlemmar under 00-talet idag inte skulle släppas in i unionen, då respekten för demokratin och rättsstaten urholkats. Den utvecklingen måste tas på största allvar, och ett land som inte upprätthåller respekten för samtliga medlemskapskrav och motsätter sig EU:s grundvärden måste, när andra vägar uttömts, uppmanas att helt lämna EU-samarbetet.

EU:s värderingar är grunden i samarbetet och därför måste individers rättigheter

alltid värnas och de mest utsatta i samhället synliggörs. EU måste arbeta aktivt med lagstiftning som stoppar hedersförtryck, ser till att barnaga förbjuds, förbygger våld i nära relationer och stöttar offer, motverkar extremism och rasism, säkerställer rätten till abort i hela EU, garanterar HBTQI-personers rättigheter och möjliggör att personer med funktionsnedsättning aktivt kan delta i samhället. Centralt för detta är att Sverige fortsätter driva på för att tydlig, gemensam antidiskrimineringsdirektivet kommer på plats eller att Kommissionen drar tillbaka förslaget och presenterar ett nytt förslag.

Allt arbete som görs för att stärka individens rättigheter måste också innehålla lösningar för hur det ska göras också på nätet. Den ständigt pågående digitaliseringen, nu även i form av artificiell intelligens, kommer att gynna samhällsutvecklingen och skapa nya möjligheter, men vi måste samtidigt se till att de möjliga negativa konsekvenserna hanteras. Diskriminering, hat och hot riskerar att öka genom ny teknik och måste bekämpas med kraft. Alla nya EU-förslag behöver analyseras ur ett integritetsperspektiv och en särskild EU-stadga införas för att skydda medborgarnas digitala rättigheter.